

Министерство на земеделието и храните

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 29/2024)

София, 31 юли 2024 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 25.07.2024 г.	3
1.1	Реколта от есенници	3
1.2	Площи за реколтиране с основни пролетници.....	4
1.3	Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди	5
1.4	Площи и производство от трайни насаждения	6
1.5	Площи и производство от етерично-маслени култури.....	6
2.	Външна търговия с основни земеделски култури	6
3.	Цени	7
3.1	Зърнени и маслодайни култури	7
3.2	Плодове и зеленчуци	8

Забележки: Материалът включва оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“ и общински служби по земеделие, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара.

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 25.07.2024 г.

1.1 Реколта от есенници

Кампанията по прибиране на реколтата от пшеница и ечемик е към своя край. По оперативни данни, към 25 юли 2024 г. продукцията от двете култури е съответно с 11,7% и 41,9% над отчетената по същото време на 2023 г., като при пшеницата това се дължи основно на по-ранния старт на жътвата тази година, а при ечемика – на увеличение на засетите площи. Засага производството на ръж и тритикале изпреварва миналогодишното респективно с 28,3% и 76,9%, докато при маслодайната рапица се наблюдава намаление с 16,3%, поради съчетание от по-малко реколтирани площи и по-нисък среден добив до момента.

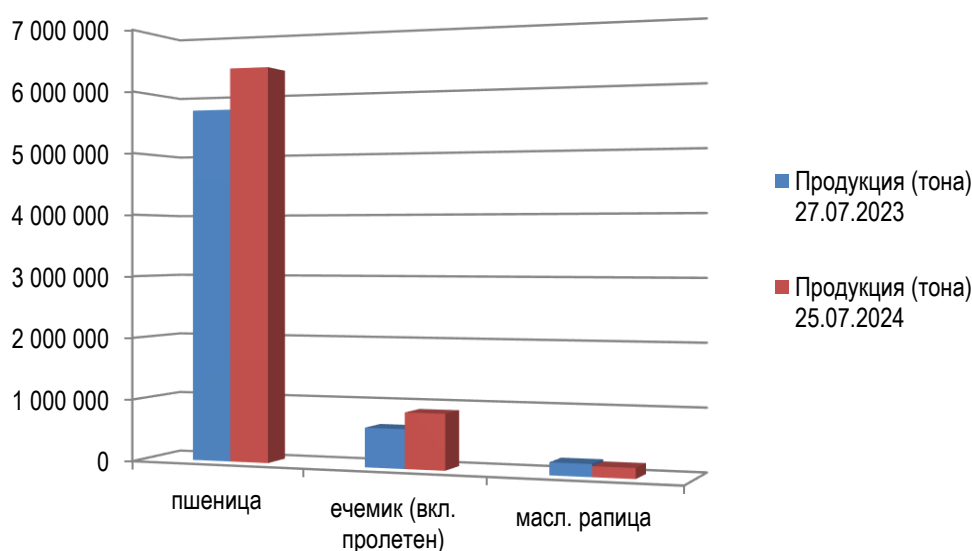
Реколта от есенници към 25.07.2024 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	27.07.2023	25.07.2024	27.07.2023	25.07.2024	27.07.2023	25.07.2024	27.07.2023	25.07.2024	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
пшеница	1 194 725	1 144 825	1 039 896	1 116 513	5 700 486	6 367 588	548	570	-4,2%	7,4%	11,7%	4,0%
ечемик (вкл. пролетен)	120 463	161 830	116 804	160 577	624 397	885 774	535	552	34,3%	37,5%	41,9%	3,2%
маслодайна рапица	93 246	72 922	77 244	67 408	198 515	166 177	257	247	-21,8%	-12,7%	-16,3%	-3,9%
ръж	7 178	5 633	2 424	3 389	5 983	7 677	247	227	-21,5%	39,8%	28,3%	-8,1%
тритикале	12 655	15 755	6 700	11 717	24 889	44 026	371	376	24,5%	74,9%	76,9%	1,3%

Източник: Оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХ

Забележка: Площите за реколтиране за зърно се изчисляват като от засетите площи се извадят пропадналите площи и площите, прибрани като цяло растение за фураж

Продукция от основни есенни култури към 25.07.2024 г., сравнено със същия период на 2023 г.

1.2 Площи за реколтиране с основни пролетници

Последните оперативни данни сочат относително запазване на площите за реколтиране със слънчоглед на нивото отпреди една година (-0,3%) и леко намаление на тези с царевица за зърно (с 3,8%).

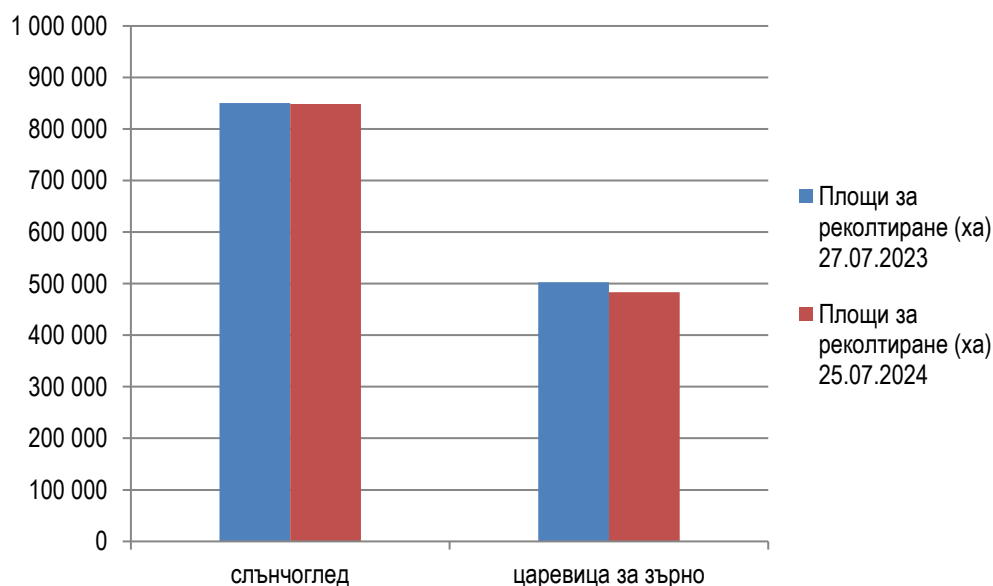
В отделни области на страната започна преждевременно прибиране на слънчоглед, вследствие на топлото и сухо време през последните месеци.

Площи за реколтиране с пролетници към 25.07.2024 г., ха

	27.07.2023	25.07.2024	Изменение на годишна база, %
слънчоглед	850 694	848 494	-0,3%
царевица за зърно	502 616	483 516	-3,8%

Източник: Оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХ

Площи за реколтиране със слънчоглед и царевица за зърно към 25.07.2024 г., сравнено със същия период на 2023 г.

При изпреварващ темп на реколтиране на площите и малко по-висок среден добив от декар, засега производството на Ориенталски тютюн е със 7,7% повече на годишна база. На този етап прибраните количества тютюн от типовете „Бърлей“ и „Виржиния“ бележат увеличение съответно с 25,7% и 52,9% спрямо година по-рано, независимо от наблюдаваната по-слаба продуктивност от единица площ.

Площи и производство на тютюн към 25.07.2024 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	27.07.2023	25.07.2024	27.07.2023	25.07.2024	27.07.2023	25.07.2024	27.07.2023	25.07.2024	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
Тютюн-Ориенталски	2 261	2 030	1 780	1 857	1 493	1 608	84	87	-10,2%	4,3%	7,7%	3,6%
Тютюн-Виржиния	387	392	62	208	34	52	55	25	1,3%	235,5%	52,9%	-54,5%
Тютюн-Бърлей	140	193	103	145	113	142	110	98	37,9%	40,8%	25,7%	-10,9%

Източник: Оперативни данни от областните служби „Земеделие“, обработени от МЗХ

1.3 Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди

Към 25 юли 2024 г. се отчита няколкократно ръст на продукцията от дини и пъпеши в сравнение със същия период на 2023 г., обусловен до голяма степен от по-ранния старт на беритбената кампания тази година.

До момента от открити площи са прибрани с между 0,9% (ягоди) и 50,7% (пипер) по-малко ягоди, зеле, картофи, домати, краставици и пипер спрямо година по-рано. При ягодите, зелето и картофите намалението е свързано с по-малкия размер засадени и реколтирани площи, а при останалите три култури - с понижение на средните добиви.

Общото производство на оранжерийни краставици за периода от началото на 2024 г. досега е близко до миналогодишното, докато това на оранжерийни домати се свива с 22,9%.

Площи и производство от зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди към 25.07.2024 г.

	Засадени площи (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
	27.07.2023	25.07.2024	27.07.2023	25.07.2024	27.07.2023	25.07.2024	27.07.2023	25.07.2024	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
Картофи	6 784	4 833	1 094	939	18 232	15 838	1 667	1 687	-28,8%	-14,2%	-13,1%	1,2%
Зеле	606	478	168	142	2 935	2 757	1 747	1 942	-21,1%	-15,5%	-6,1%	11,2%
Дини	3 349	4 667	498	1 476	5 845	20 412	1 174	1 383	39,4%	196,4%	249,2%	17,8%
Пъпеши	2 051	2 860	392	859	2 581	6 739	658	785	39,4%	119,1%	161,1%	19,3%
Пипер на открито	1 988	1 959	182	200	1 459	719	802	360	-1,5%	9,9%	-50,7%	-55,1%
Домати на открито	1 755	1 723	194	215	1 536	1 189	792	553	-1,8%	10,8%	-22,6%	-30,2%
Краставици на открито*	283	263	149	152	1 661	1 246	1 115	820	-7,1%	2,0%	-25,0%	-26,5%
Ягоди на открито	877	851	847	829	5 834	5 779	689	697	-3,0%	-2,1%	-0,9%	1,2%
Домати в оранжерии	429	382	356	350	25 726	19 833	7 226	5 667	-11,0%	-1,7%	-22,9%	-21,6%
Краставици в оранжерии	318	282	261	266	22 435	22 390	8 596	8 417	-11,3%	1,9%	-0,2%	-2,1%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, обработени от МЗХ

* вкл. и корнишони

1.4 Площи и производство от трайни насаждения

Отразявайки най-вече изпреварващия темп на кампанията по прибиране на реколтата през настоящата година, към края на м. юли 2024 г. събраните количества круши, череши, вишни, сливи, малини, кайсии и праскови са в границите от 6,8% (круши) до четири пъти (праскови) над отчетените по същото време на 2023 г. При повечето от тези култури (с изключение на крушите и малините) се наблюдава и увеличение на средните добиви от единица площ.

Площи и производство от трайни насаждения към 25.07.2024 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
									Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
	27.07.2023	25.07.2024	27.07.2023	25.07.2024	27.07.2023	25.07.2024	27.07.2023	25.07.2024				
круши	555	641	10	18	59	63	590	350	15,5%	80,0%	6,8%	-40,7%
праскови	1 811	2 891	243	841	1 275	5 020	525	597	59,6%	246,1%	293,7%	13,7%
сливи	9 298	9 636	257	353	1 258	1 829	489	518	3,6%	37,4%	45,4%	5,9%
кайсии	2 366	2 896	1 861	2 772	9 325	15 309	501	552	22,4%	49,0%	64,2%	10,2%
череши	9 937	10 224	9 814	10 220	46 208	50 318	471	492	2,9%	4,1%	8,9%	4,5%
вишни	1 024	1 171	949	1 024	3 093	3 622	326	354	14,4%	7,9%	17,1%	8,6%
малини	1 826	1 757	326	591	940	1 510	288	255	-3,8%	81,3%	60,6%	-11,5%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, обработени от МЗХ

1.5 Площи и производство от етерично-маслени култури

На този етап продукцията от лавандулови насаждения изостава с 26,4% на годишна база, поради намаление както на реколтираните площи, така и на средния добив от декар.

Площи и производство от етерично-маслени култури към 25.07.2024 г.

	Площи за реколтиране (ха)		Реколтирани площи (ха)		Продукция (тона)		Среден добив (кг/дка)		Изменение на годишна база, %			
									Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Продукция (тона)	Среден добив (кг/дка)
	27.07.2023	25.07.2024	27.07.2023	25.07.2024	27.07.2023	25.07.2024	27.07.2023	25.07.2024				
лавандула	14 043	11 374	10 914	8 557	44 417	32 671	407	382	-19,0%	-21,6%	-26,4%	-6,1%

Източник: Оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“, обработени от МЗХ

2. Външна търговия с основни земеделски култури

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури и плодове и зеленчуци по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 27/2024, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за м. май 2024 г.

3. Цени

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Като цяло, към 24 юли 2024 г. се наблюдава леко нарастване на изкупните цени на основните зърнени и маслодайни култури спрямо предходната седмица, средно с от 0,3% за хлебната пшеница до 1,8% за рапицата. Изключение прави цената на фуражната пшеница, която се понижава с 0,6%.

Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 24.07.2024 г., лв./тон без ДДС

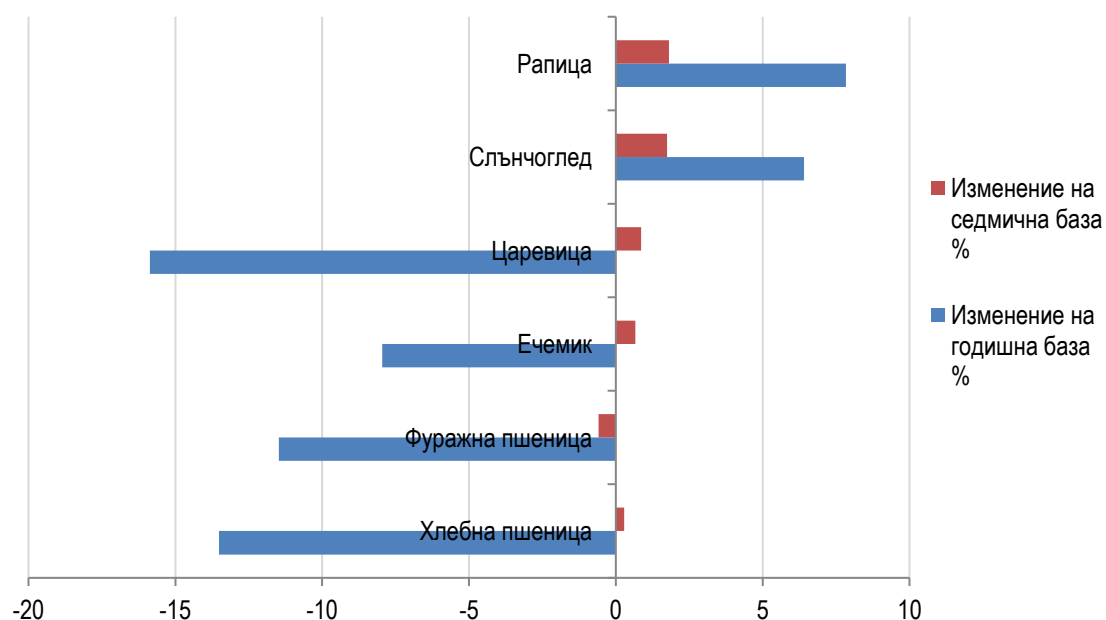
	26.07.2023	17.07.2024	24.07.2024	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
Хлебна пшеница	406	350	351	-13,5	0,3
Фуражна пшеница	384	342	340	-11,5	-0,6
Ечемик	327	299	301	-8,0	0,7
Царевица	416	347	350	-15,9	0,9
Слънчоглед	711	744	757	6,4	1,7
Рапица	785	831	846	7,8	1,8

Източник: САПИ ЕООД (средноседмични цени); изчисления на МЗХ

* няма данни

Зърнените култури се търгуват от 8% (ечемик) до 15,9% (царевица) по-евтино, отколкото по същото време на 2023 г., докато при слънчогледа и рапицата се отчита поскъпване, съответно с 6,4% и 7,8%.

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 24.07.2024 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

Седмичните ценови изменения при предлагането на едро на основни плодове и зеленчуци на тържищата са предимно в низходяща посока. Средните цени на едро на праскови, картофи, български оранжерийни краставици, дини, зеле, зелен пипер и пъпеши са с между 0,4% (праскови) и 13,9% (пъпеши) по-ниски спрямо предходната седмица. Същевременно, оранжерийните домати и вносните краставици поскъпват, респективно с 10% и 8,8%.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 26.07.2024 г., лв./кг

	28.07.2023	19.07.2024	26.07.2024	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	1,20	1,02	1,01	-15,8	-1,0
домати (оранжерийни)	2,41	2,19	2,41	0,0	10,0
домати (открити площи)	*	*	*	-	-
домати (внос)	2,55	*	*	-	-
краставици (оранжерийни)	2,26	2,81	2,77	22,6	-1,4
краставици (внос)	*	2,27	2,47	-	8,8
пипер (зелен)	2,07	2,50	2,27	9,7	-9,2
пипер (червен, внос)	*	*	*	-	-
зеле	0,85	0,83	0,79	-7,1	-4,8
дини	*	0,78	0,76	-	-2,6
пъпеши	*	1,58	1,36	-	-13,9
праскови	2,39	2,45	2,44	2,1	-0,4
череша	*	*	*	-	-
ябълки (внос)	2,05	*	*	-	-
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	*	*	-	-

Източник: ДКСБТ; изчисления на МЗХ

* няма данни

Към 26 юли 2024 г. средните цени на едро на зелето и картофите са съответно със 7,1% и 15,8% под нивата отпреди една година. По-съществено увеличение на ценовите нива на годишна база се наблюдава при оранжерийните краставици (с 22,6%) и зеления пипер (с 9,7%), а слабо изразено – при прасковите (с 2,1%). Оранжерийните домати се предлагат на миналогодишната цена.

**Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци
към 26.07.2024 г.**

